REDACȚIUNEA.
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Nax. Augenfeld & Emerich Lesner. Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelika Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 6 cr. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 195. Brașov, Sâmbătă 2 (15) Septemvrie. 1900.

Guvernul bulgar și dovedile.

Este caracteristic pentru situațiunea creată prin conflictul româno-bulgar, că tocmai acum, în ajunul publicărei ordonanței definitive a judecătorului de instrucțiune din Bucuresci în afacerea asasinatului Mihăileanu, care ordonanță va conține „dovedile suficiente“, ce le cere guvernul bulgar, se rĕspândesc scirile cele mai sensaționale și contradicĕtóre, carĭ alarméză astădĭ nu numai poporațiunea celor două state în litigiu, ci și străinătatea.

Trăgănările și șovăirile guvernului bulgar față cu reclamațiunile guvernului român, ca sĕ-l sprijinéscă în urmărirea crimelor descoperite, l'ar fi creat o posiție mult mai dificilă cercetărilor justiției române, ba ar fi putut chiar sĕ le paraliseze, décă nu i-ar fi succes acestuia de-a scóte la ivélă în mod neîndoios — cum se asigură cu cea mai mare hotărîre din partea autorisată română — complicitatea celor din comitetul macedonean la asasinatele sevêrșite și la cele ce erau plănuite a-se mai sĕvêrși.

Peste câte-va dile va fi comunicat guvernului bulgar resultatul cercetărilor justiției române. De aci încolo, fiind acest resultat fórte agravant pentru Sarafoff și Comp. acest guvern nu va mai puté pretexta, că n'are nicĭ un indiciu, nicĭ o dovadă sigură pe basa căreia ar puté procede în contra celor vinovațĭ. Și din acest moment se nasce întrebarea cum va sci rĕspunde guvernul principelui Ferdinand îndatorirei sale, moment fórte grav în fasele, ce le percurge conflictul dintre România și Bulgaria.

Principele Bulgariei, — despre care s'a dis odată, că nu mai cutéză a-se reîntórce în țéră de frica revoluționarilor, altă-dată că se va reîntórce numai după-ce guvernul sĕu va aplana conflictul cu România — s'a reîntors la Sofia și, firesce, tótă lumea aștéptă acum dela el sĕ stărue a pune capĕt situațiunei anormale și anarchice din Bulgaria. In Viena ca și în Berlin se crede, că principele Ferdinand va face tot posibilul pentru aplanarea conflictului cu România, care în cas contrar, ar puté avé nisce urmărĭ fatale.

Bulgarii însĕ, ațîțațĭ în partea cea mai mare de comitetul revoluționar, speréză dela principe, că nu se va pune în contra curentului rĕsboinic, ce l'a produs propaganda macedoneană. Ba vĕdurăm, că un diar rusesc îi atribue chiar și intențiunea de a-se folosi de acest curent pentru a-și câștiga popularitate.

Noi credem, că principele Ferdinand, care a avut o întêlnire și cu împăratul Germaniei și este bine informat despre disposițiunea ce domnesce în Germania, dér mai ales la Viena și chiar și la Petersburg în contra orĭ-cărei încurcăturĭ în Orient, va sci sĕ-șĭ cumpănéscă bine pașii, ce-i va întreprinde în direcțiunea acésta.

Ceea-ce este însĕ fórte semnificativ, îndeosebĭ pentru atitudinea monarchiei nóstre față cu conflictul, e tendința, ce se manifestă de cătră organele inspirate dela oficiul de esterne din Viena, de-a pregăti de pe acuma opiniunea publică pentru eventualitatea, că Sarafoff nu va fi judecat de tribunalele bulgare, fiă și numai de temere, că atuncĭ ar isbucni o rĕscólă în Bulgaria. „Noi credem — scrie între altele „Pester Lloyd“ — că în acéstă direcțiune cu greu se va puté da de cătră Bulgarĭ o satisfacțiune deplină, cum se cere în Bucuresci.“

Sĕ bănuim óre, că ar fi numai o ascunsă dorință a celor din Budapesta, ca România sĕ nu dobêndéscă deplină satisfacțiune? Dér sĕ audim, ce dice mai departe numita fóie:

„Ni se pare, că lucrul de căpetenie este împedecarea unor astfel de atentate și conjurațiunĭ pentru viitor, precum și supravegherea activității comitetului macedonean. „E fórte probabil“, esclamă, „că la acésta va puté sĕ dea și va da și guvernul bulgar sprijinul sĕu, fiind-că este în propriul sĕu interes“.

Se va vedé încurênd, ce va face guvernul bulgar. Dér cu părere de rĕu trebue sĕ se constate marea sfială, ce par a-o avé și cei dela conducerea monarchiei nóstre față cu activitatea comitetului macedonean. Acéstă sfială ar puté nasce presupunerea, că esistă temerĭ, că causa acestui comitet ar puté fi sprijinită în ascuns de un factor mai mare și mai tare.

Sĕ atribuim însĕ de-ocamdată precauțiunea cea de tot estraordinară, cu care judecă lucrurile oficioșii dela Viena și dela Berlin numai doriuței de-a evita și paralisa orĭ-ce acțiune fățișă séu ascunsă, care ar puté da nascere unui rĕsboiŭ între România și Bulgaria.

Dela adunarea „Asociațiunei“.

Mehadia, 11 Sept. n.

In continuarea celor publicate prin tegramă vin a vĕ da o icónă scurtă și precisă despre lucrările ședinței prime.

După discursul mădnos și plin de cuvinte însuflețitóre al eruditului president *I. M. Moldovan* și după salutul entusiast al protopopului *A. Ghidiu* în numele despărțĕmêntului Caransebeșului, mai vorbi președintele societății pentru fond de teatru român Ios. *Vulcan* salutând adunarea Asociațiunei în numele acelei societățĭ, se constată presența delegațiilor diferitelor despărțĕminte (al' Brașovului representat prin d-l advocat Sim. *Damian*).

După constatarea membrilor delegațĭ și după ce prin o nouă vorbire căldurósă fù salutată Asociațiunea prin d-l *G. Jóndrea* în numele Reuniunei învĕțătorilor românĭ din diecesa Caransebeșului, se presentă raportul general al Comitetului central pentru anul espirat, care se dă unei comisiunĭ spre censurare și raportare pentru ședința proximă.

Se aleg și comisiunile pentru: *a)* esaminarea raportului general; *b)* pentru esaminarea rațiociinilor pe anul 1899 și a proiectului de budget; *c)* pentru studiarea proiectului de regulament despre *înființarea secțiunilor scientifice și literare înaintat spre aprobare*; *d)* pentru înscrierea de membri și incassarea taxelor.

După alegerea comisiunilor se fac următórele propunerĭ:

D-l George *Pop de Băsescĭ* într'un discurs plin de însuflețire, pledând pentru ajutorarea șcólelor nóstre poporale, face propunerea, ca șcóla confesională din Lăpușul-unguresc sĕ fiă ajutorată, — cu atât mai vêrtos, că la comitetul central au sosit din partea senatului școlar în mai multe rêndurĭ petițiunĭ. Intrébă comitetul, cum are de gând sĕ resolveze cestiunea acestui ajutor așa de ardĕtor.

La acéstă propunere se nasce o discuțiă interesantă, la care iau parte mai mulțĭ domnĭ din comitet și dintre membri.

După deslușirĭ date de d-l Cosma propunerea se predă comisiunei însărcinate cu raportul general.

A doua propunere a fost a învĕțătorului Iuliu *Vuia* din Banat-Comloș în sensul, ca Asociațiunea *sĕ ajutore* încât e posibil *șcólele nóstre confesionale* prin: premiarea învĕțătorilor zeloșĭ, ajutorarea elevilor săracĭ cu cărțile și rechisitele trebuinciόse, prin formarea de cursurĭ din tóte ramurile referitóre la propășirea învĕțămêntului etc. Propunerea, fiind fórte salutară, se transpune comisiunei respective.

Cu acestea ședința se ridică.

Nu pot lăsa neamintit, că în decursul acestei ședințe s'a cetit din partea biroului și o scrisóre dela d-l advocat din Reghinul-săsesc Patriciu *Barbu*, care dărui Asociațiunei *1000 flor.* pentru „Casa Națională“ în amintirea de curênd decedatei sale soții. Generosului donator i-s'a votat

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

(8)

Antropomorfism și antiantropomorfism în limba română.

(Urmare.)

Derivațiunile din cap, carĭ tóte au întrebuințare specială metaforică, întocmai ca și cap, sunt următórele:

1) ***Capĕt*** nu e decât o formă secundară a substantivului cap, estrasă din pluralul capete, după analogia substantivelor în — et, ca strigĕte — strigăt, tunete — tunet, mugete — muget etc. Sensul decĭ înca este cam acelașĭ ca și la cap, și anume capĕt indică:

a) ambele estremitățĭ fără deosebire, ale obiectului, d. e. capĕtul bĕțului.

b) capĕt cu sensul de *început* obvine numai în espresiunea „din *capĕt*“ d. e. a începe din capĕt.

c) capĕt indică *sfîrșitul*, în oposițiune cu începutul, ca d. e. la Eminescu:

Vede 'n capĕt începutul,
Cine scie sĕ le 'nvețe.

Sĕ se compare espresiunile: a pune *capĕt* unui lucru séu a duce ceva la *capĕt* bun. — Tot aicĭ aparține, ca sens, *capĕt* cu înțelesul de rest, rĕmășiță, ca d. e. capĕt de luminare. In sensul acesta se întrebuințéză mai ales forma diminutivală *căpețel*, așa d. e. Alex. op. I, 598: un sfeșnic cu un *căpețel* la lumînare. — Isolat obvine capĕt și cu sensul de *osie*, ca d. e. la Creangă: pr! se rupse un *capĕt*.

2) ***Căpețel, căpeței, căpețeală***, derivațiunĭ ale luĭ capĕt indică:

a) partea căpĕstrului, ce se pune în cap.

b) în cărțile bisericescĭ *capițel* la columne, ca d. e. în Biblia din 1688: *căpețelele* lor de 5 coțĭ, 2 Chron. 3, 15.

3) ***Căpătâiŭ*** (lat. capitaneus) are următórele sensurĭ:

a) sinonim cu capĕt indică estremitățile d. e. căpătâiŭ mesii séu căpătâiele sforii. In special căpătâiŭ are sensul de sfîrșit, ca d. e. în frasele: a da de *căpătâiŭ*, adecă a da de sfîrșitul unui lucru, a descurca ceva séu a eși la *căpătâiŭ* cu cine-va, adecă a-o duce bine până la capĕt, a isbuti. — Tot aicĭ aparține căpătâiu indicând o bucată de lemn, pe care se sprijinesc diferitele obiecte, ca buțile etc.

b) Căpătâiŭ indică partea aceea a patului, unde se culcă omul cu capul, apoi perina însă-șĭ, pe care zace capul și de aicĭ apoi sălaș, adăpost, mai ales în frasa: om fără *căpătâiŭ*, așa-déră om, care n'are căpătâiŭ, care n'are, unde sĕ-șĭ plece capul, vagabund. Sĕ se compare espresiunea contrară: a face cuiva *căpătâiŭ*, adecă a pune în pâne, a procopsi, a *căpătui*.

4) ***Căpetenie*** (sĕ se compare ung. *fejedelem* din fej, fŏ, lat. *princeps* din primus și caput, nemț. Ober*haupt*), având sensul de conducĕtor, dă, ca vorba de persóne séu sensul de lucru principal, décă e vorba de obiecte, precum s'a amintit deja.

5) ***Căpățină*** (format cu sufixul-ina, ca și rădĕcină, albină etc.) indică de regulă capul la animale. Metaforic se vorbesce de căpățina la lucrurile, carĭ au în vêrf un bulbuc de forma capului, ca d. e. *căpățînă* de usturoiŭ (aiŭ), mac, varză, căpățină la cuiŭ, la acul cu gămălie etc. Pe lângă căpățînă de usturoiŭ se mai dice și *căciulie* de usturoiŭ, ér la cuiŭ se mai dice și *capul* cuiului séu și *moțochină* (moț). Sĕ se compare în limba lat. *caput* allii (Colum. 6, 34, 1), *căpățină* de aiŭ; *caput* porri (aiŭ) id. 11, 3, 17.

6) ***Capital, capitală, (căpitan), capitel, capitol*** etc. sunt neologisme.

Față. Usul antropomorfic al cuvêntului față e din cele mai estinse. De față se póte vorbi mai la fiă-care obiect, înțelegêndu-se partea anterióră a obiectului séu cea esterióră séu și suprafața luĭ. Așa se dice d. e. la *fața* locului, fața casei, fața oglindii, fața apei, fața mării, fața la monete, (în jocurile de copii: *dos* orĭ *față?*), fața de carte, față de pernă séu de masă etc. Fața ca antropomorfism se întrebuințéză și independent, fără indicarea obiectului; așa se usitéză mai ales ca determinare topografică: *fețe* d. e. sĕ numesc o serie de micĭ șesulețe séu platourĭ la o ridicătură mai mare, întocmai precum se dice simplu *costă*, indicând o colină cu o fața mai plecată séu peste tot o regiune mai costișe. Ca nume propriu topografic obvine costă în ambele aceste sensurĭ în Brașov. Tot în felul acesta se vorbesce în Brașov de pólele *dosului*, înțelegêndu-se sub dos Tâmpa.

(Va urma.)

NICOLAE SULICĂ.

între generale aclamări mulţămită protocolară. — A mai dăruit pentru „Casa Naţională“ d-l Dr. *Ţegle* advocat în Timişóra 30 fl., ér d-l *Görög* din Orşova declară printr'o scrisóre, că va dărui pentru fiitorul museu mai multe antichităţĭ.

După prândul comun, la órele 3 p. m. s'a continuat şedinţa cu cetirea unor disertaţiunĭ întrate la comitet. D-l Dr. George *Vuia*, medic în Băile Herculane, a ţinut o interesantă disertaţiune despre „*Istoricul băilor Herculane*“, care a fost primită de numărosul public asistent cu cea mai mare însufleţire şi satisfacţiă. Disertaţia fiind de un deosebit interes, se va da publicităţii. A urmat apoi o disertaţiă ţinută de învăţătorul Iuliu *Vuia* din B. Comloş intitulată „*Reprivirĭ asupra activităţei protobresbiterului Iomicĭ*, care asemenea a fost ascultată cu interesul cuvenit. Interesantul studiu istoric al d-lui Patriciu *Drăgălina*, din causa timpului înaintat, a rĕmas sĕ se cetéscă în şedinţa procsimă.

După amédĭ la órele 4 s'a încins o *petrecere poporală* drăgălaşă în grădina „Maierhof“. Cam la 2000 persóne au luat parte la acéstă petrecere. Hore, jocurĭ ardelenescĭ, măzărichĭ etc. se cântau şi se jucau la sunetul musicei militare şi a unui taraf de lăutarĭ. In decursul ultimei hore s'au premiat apoi cele mai frumóse costume ale tĕrancelor din ţinuturile acestea. O ţĕrancă s'a premiat cu 3 galbinĭ, una cu 2 şi 3 cu câte un galben. Celelalte 10 —20 ţĕrance au fost provĕdute cu diplome de participare la concurs şi cu cărticele de cetit. Cam la 1000 de cărţĭ s'a împărţit între ţĕranii din comunele din acest ţinut.

Conflictul României cu Bulgaria.

Intr'un articul, intitulat „Soluţia“, după ce anunţă, că *instrucţiunea în afacerea Mihăileanu a fost închisă*, diarul „*Timpul*“, dice relativ la *ordonanţa definitivă*, ce se va da adĭmâne:

„Gravitatea ordonanţei stă în împrejurarea, că tóte crimele au fost puse la cale de o Asociaţiune aşa disă politică, avênd fiinţă legală şi funcţionând la lumina dilei sub scutul legilor şi autorităţilor bulgare. Astfel vor fi de cel mai înalt interes faptele invocate şi conclusiile judecătorului de instrucţie, nu numai cele privitóre la asasinatul regretatului Mihăileanu, ci — şi mai ales — cele referitóre la atentatele plănuite contra iubitului nostru Suveran, contra Regelui Serbiei şi altor persóne notabile dela noi.

Asemenea atentate puse la cale de o Asociaţiune politică, avênd fiinţă legală în Principatul vecin, dau afacerei un caracter escepţional de grav, care în nicĭ un cas, şi orĭ cât de marĭ ar fi sforţările presei bulgare, nu póte fi redus la proporţiile unei crime ordinare.

Décă tóte aceste puncte vor fi bine stabilite în ordonanţa judecătorului de instrucţie, marĭ şi dureróse vor fi îndatoririle guvernului bulgar spre a da satisfacţiile cuvenite, şi a şterge în acelaşĭ timp pata ruşinósă pe care comitetul macedoneanadrianopolitan cu organele lui o formézá în sînul statului vecin.

Justiţia bulgară ar trebui sĕ lovéscă cu hotărîre în aceia carĭ, sub eticheta de campionĭ ai idealurilor naţionale, au tîrît în sânge şi noroiŭ cinstea Bulgariei. Guvernul principatului vecin ar trebui sĕ ia mĕsurĭ radicale pentru extirparea cangrenei, căcĭ numai ast-fel îşĭ va pute salva, nu dicem prestigiul, ci raţiunea de a fi ca stat de ordine şi campion al pacînicei desvoltărĭ în Peninsulă.

Acum câţĭ-va anĭ, justiţia bulgară a sciut sĕ-şĭ facă datoria cu prilejul unui asasinat sĕvêrşit asupra unei femei. Crima de atuncĭ n'a avut nicĭ caracterul, nicĭ gravitatea afacerei de adĭ. Totuşĭ Boiceff şi Novelicĭ au fost osîndiţĭ la ultima pedépsă şi esecutaţĭ.

Décă guvernul bulgar ar căuta astădĭ sĕ se inspire dela alte norme şi sĕ adopte alte procedeurĭ, ar face o demonstraţie desastruósă, ar dovedi, că nu-şĭ face datoria, decât atuncĭ când e silit. Credem, că bărbaţii de stat bulgarĭ vor conveni, că o asemenea demonstraţiă numai în interesul statului bulgar n'ar fi“.

*

„*Universul*“ primesce din Viena cu data de 12 Septemvrie o depeşă de următorul cuprins:

O telegramă din Sofia spune, că desminţirea „Agenţiei bulgare“ în afacerea declarărilor ministrului de esterne *ad interim* Naciovicĭ, a fost interpretată din greşală în sensul, că mărturisirea ministrului Naciovicĭ a fost retractată de către Ivancioff. In cercurile competente se afirmă, că guvernul bulgar nicĭ pe departe n'a avut acéstă intenţiune.

Guvernul bulgar a voit prin acea desminţire sĕ arate, că nu este nicĭ o deosebire între declaraţiunile ambilor membri ai cabinetului bulgar, deóre-ce şi primul-ministru Ivancioff a făcut mai înainte aceeaşĭ declaraţiune, că adecă esistând dovedĭ suficiente de vinovăţie, va deschide acţiune judecătorésca faţă de fie-care, orĭ-care ar fi el. Acéstă declaraţiune nu trebue a fi interpretată în sensul ca şi când justiţia bulgară va întreprinde numai atuncĭ acţiune contra celor acusaţĭ, când va avé înainte sentinţa definitivă a tribunalului român.

Declaraţiunea ministrului Naciovicĭ, care aşa dér trebuia sĕ fie mai mult privită ca o lămurire a cuvintelor primului ministru Ivancioff, a fost făcută, după cum se afirmă cu ocasia unei întâlnirĭ întêmplătóre cu representantul diplomatic al României, şi astfel a fost numai o conversaţiune particulară.

Reproducênd aceste „*Timpul*“ observă între altele:

„Acum avem un prisos de lămurirĭ, pe când înainte guvernul bulgar vorbea cu greu şi nedesluşit. Dér, în definitiv, numai e departe timpul când, după comunicarea „dovedilor suficiente“, ne va fi dat sĕ apreţiem atitudinea vecinilor noştri *după fapte, nu după vorbe*“.

*

Alaltăerĭ séra a sosit la Bucurescĭ Thedor Stefanoff Theodoroff, directorul secţiunei diplomatice în ministerul afacerilor streine al Bulgariei. D-l Theodoroff — scrie „La Roumanie“ — purtător de documente şi de acte fórte importante, s'a presentat imediat la agentul diplomatic al Bulgariei din Bucurescĭ, cu care s'a întreţinut lung timp.

*

Aceeaşĭ fóie află, că în urma sgomotelor false, ce le rĕspândesc o parte din diare asupra unor mişcărĭ de trupe, ministrul român de rĕsboiŭ are de gând a presenta camerilor în viitórea sesiune un proiect de lege, prin care sĕ fia stabilit, că rĕspândirea de scirĭ false asupra mişcărilor de trupe este a-se privi ca act de spionagiŭ.

*

Corespondentul din Sofia al lui „Magyarország“ a avut o convorbire şi cu *Karavelov*, fost ministru-presedinte şi cunoscut politician bulgar. Despre *conflictul cu România*, Karavelov a dis între altele:

„In actualul conflict şi ca patriot nu pot sĕ fiu, decât pe partea guvernului. Este un mare neajuns, ce-i drept, că la noi *nu sunt tóte în ordine*. Principele încă călĕtoresce mai mult decât ar trebui, dér pentru aceea sub liniştea aparentă a poporului bulgar, zace fierbinţéla, care pe neaşteptate póte sĕ isbucnéscă în flacărĭ. Părerea mea este, că în Bulgaria toţĭ regretă conflictul, căcĭ pentru acum *noi n'aveam nicĭ o causă de a fi în relaţii rele cu România*. Eu mĕ tem numai, că *conflictul acesta va avé şi alte urmărĭ triste*.... Cred, că din acest conflict nu va fi rĕsboiŭ, deşi nu cunosc schimbul de note oficiale“....

Un fost membru al comitetului macedonean, Andreiŭ *Liapcev*, a declarat numitului corespondent, că comitetul nu scie nimic despre asasinatul din Bucurescĭ şi n'are nimic comun cu el. „Nu póte fi vorba — dise — ca Bulgaria sĕ estradea pe individiĭ, ce-i pretinde guvernul român, dér nicĭ nu sunt dovedĭ contra nicĭ unuia din aceea, pe carĭ România îi consideră de vinovaţĭ. N'a sosit încă timpul acţiunei, dér *va sosi*“...

Incât privesce *dovedile* despre carĭ Liapcev crede, că nu esistă, se va vedé după publicarea ordonanţei definitive a judelui de instrucţiă din Bucurescĭ.

*

Procurorul din Brăila, Bădescu, a făcut Marţĭ o interesantă sesisare. D-sa a arestat în port pe soţia unui óre-care Dumitru Ţulceff, fostul director al şcólei bulgărescĭ din Brăila, fugit din localitate a doua di după asasinatul lui Mihăileanu.

Soţia lui Ţulceff a fost arestată în momentul când se pregătea sĕ se îmbarce, pentru a pleca în Dobrogea. La perchisiţia făcută imediat după arestare s'a găsit într'un cufĕr o fórte voluminósă corespondenţă a lui Ţulceff cu diferite persóne din Sofia.

D-l Bădescu se ocupă acum cu traducerea scrisorilor şi a actelor găsite.

*

Cu privire la cele relatate de diare despre împuşcarea unui soldat român, prefectura jud. Constanţa comunică ministerului român de interne, că soldatul Petruşel Dumitru, din batalionul de vênătorĭ dela Cernavoda, fu împuşcat dincolo de podul de peste Dunăre pe teritorul judeţului Ialomiţa de către grădinarul bulgar Tănase Christea şi tovarăşul sĕu Arsache. Cel dintâiu a fost prins, al doilea e ascuns.

Soldatul a fost atins de un alice la nas şi de câte-va altele la braţul drept. Rănile nu presentă nicĭ o gravitate.

Procurorul de Ialomiţa a fost la faţa locului spre a ancheta. Se dice, că motivul atentatului ar fi, că soldatul ar fi vrut sĕ ia pepenĭ în grădina lui Tănase.

*

Termenul pentru procurarea *biletelor de liberă petrecere în România* a strĕinilor espiră la 2 Septemvrie st. v. In conformitate cu legea asupra şederei streinilor în ţéră, toţĭ cei carĭ până la acéstă dată nu 'şĭ vor fi procurat bilete, vor fi espulsaţĭ.

Armările Bulgariei.

Un corespondent al diarului „La Roumanie“ dă următórea icónă esactă despre mişcările de trupe bulgare:

Din primele dile ale conflictului s'a dat ordin tuturor ofiţerilor în concediu, de a-se reîntórce la trupă. Ofiţerii în reservă au fost informaţĭ sĕ stea gata de plecare la primul avis. Toţĭ medicii militarĭ şi civilĭ au fost avisaţĭ despre posturile, ce li-s'au fixat. Cei-ce se aflau în concediu, au fost rechemaţĭ.

Trupele, ce se aflau în garnisónă la Sofia şi în împrejurime, au fost dirigiate spre Brezina şi Ţaribrod la frontiera Serbiei, în urma temerei de o mişcare din partea acésta. Trupele îndată au început sĕ ridice fortificaţiunĭ şi retranşamente. Garnisónele de Tîrnova şi Braţa au fost dirigiate spre frontiera româno-sêrbéscă; trupele dela Filipopol, Şumla şi o parte din acele dela Varna, la care s'a alăturat şi tótă cavaleria, artileria şi gendarmeria disponibilă, s'au îndreptat spre frontiera Dobrogei.

Nicĭ un reservist n'a fost chemat încă. A fost reţinută însĕ clasa acelor reserviştĭ, carĭ trebuiau sĕ fiă liberaţĭ la 14 August v., ceea-ce representă un adaus de cheltuelĭ de 15—20,000 francĭ pe dĭ. Miliţienii au fost avisaţĭ de a fi gata la primul apel. Aşa şi vechii voluntarĭ, carĭ au luat parte în rĕsboiul bulgaro-sêrbesc. La frontiera turcéscă a fost dislocat un singur batalion.

S'a decis, ca principele Ferdinand al Bulgariei sĕ fiă şeful suprem al armatei, avênd ca şef de stat-major pe colonelul Petcoff, care a împlinit aceeaşĭ misiune în rĕsboiul dela 1885.

Mohamedaniĭ din Bosnia şi Herţegovina s'au pus în mişcare. Din cele 6 cercurĭ au sosit la 10 Septemvrie n. deputaţiunĭ în *Serajevo* pentru a conferi asupra afacerilor bisericescĭ şi şcolare. O delegaţiune de 3 membri s'a dus la adlatus-ul civil br. *Kucera*, care i-a asigurat despre bunele lui pornirĭ faţă cu causa culturală a Mohamedanilor. Li-a pus însé la inimă sĕ nu scótă pe plan interesele particulare şi frecările locale, ci sĕ păstreze calmitatea, fiind-că numai aşa îşĭ vor ajunge scopul. Conferenţa Mohamedanilor face pretutindenĭ bună impresiune şi este speranţă, ca gravamenele lor sĕ fiă satisfăcute şi sĕ li-se garanteze drepturĭ constituţionale, conform intereselor Bosniei.

Germania şi Rusia în China.

Din *Berlin* se telegraféză, că Germania a rĕspuns Rusiei privitor la propunerea de evacuare a Pekingului. Rĕspunsul guvernului german este *negativ*. Se anunţă tot odată, *că şi Anglia e pe partea Germanicĭ*. Situaţia s'a clarificat aşa-dér în privinţa acésta. Două marĭ puterĭ îşĭ stau faţă'n faţă în depărtatul Rĕsărit, şi evident, că din acésta numai China póte sĕ câştige de-ocamdată.

De altă parte se anunţă, că Rusia nu s'ar gândi la retragerea trupelor sale din Peking. Ba chiar din capitala chinesă se vestesce, că dilnic sosesc acolo nouĕ trupe rusescĭ, aşa că adĭ mâne numĕrul trupelor rusescĭ va fi mai mare decât al Germaniei, Angliei, Franciei, Americei şi Japoniei la olaltă.

Intr'aceea din Shanghai vine scirea, că o armată chinesă de 60,000 a plecat spre nord, ca sĕ libereze pe împĕratul; 6000 de Chinesĭ au mers la *Sansi*, ca sĕ se alăture la trupele din jurul împĕrătesei; 7000 s'au dus la Cing-Kien-Fu, unde vor aştepta pe generalul *Seng*. Étă aşa-dér, că armata chinesă, care s'a retras dinaintea aliaţilor şi s'a împrăştiat, începe acum sĕ se unéscă şi sĕ-şĭ strîngă rîndurile, circulând în jurul Pekingului.

Şi pe când se petrec acestea, pe când Germania cu Rusia nu se pot înţelege, ér America declară, că va procede pe viitor independent, se vorbesce totuşĭ despre negocierĭ de pace, ce ar voi sĕ le iniţieze China cu puterile. Dér cum, cu cine sĕ le încépă şi pe ce basă, când diferenţele între puterĭ sunt aşa de marĭ şi când interesele contrare se bat aşa de cumplit în capete?

SCIRILE DILEI.

1 (14) Septemvrie.

Theodor Burada, cunoscutul cercetător al urmelor despre Românĭ în celelalte ţĕrĭ, se află la Serajevo, capitala Bosniei. D-sa a găsit, pe lângă alte urme de Românĭ, şi următórele sate, cu numirile cele mai curate românescĭ ca: Stuparĭ, Slatina, Lupanarĭ, Cotor, Clăbucu şi altele. Prin acele ţinuturĭ esistă locuitorĭ, carĭ se numesc: Pădure Constantin, Bucur Dragomir, Bulbuc Constantin, Duta Anton, Varză Gheorge, Vlah Anton, Raţă Gheorghe, Vărescu, Pinţul, Şumbul, Negru, Cobză, Balianu, Baciu, Basaraba, Sulă, Turbă, Pandur Condrea, Roşcu etc.

Archiducele Iosif, despre al cărui accident am scris deja, se află astădĭ mai bine şi în general starea lui nu mai inspiră îngrijirĭ, după cum se anunţă din Alcsuth. Alaltăerĭ i-s'a aplicat al doilea bandagiŭ de gips la piciorul fracturat; erĭ şi astădĭ archiducele a putut face o mică preumblare în parc servindu-se de cârje. Frigurile au dispărut şi durerea a deminuat. După vre-o dece dile i-se va aplica bandagiul definitiv, cu care pacientul va puté umbla fără greutate.

Escursiune pe Dunăre. Diarele bucurescene anunţă, că Marţĭ la órele 6 p. m., au sosit la Turnu-Severin, venind cu vaporul din spre Orşova, 200 membri ai Asociaţiunei transilvane, carĭ au participat la adunarea generală dela Mehadia. Primirea, ce li-s'a făcut, a fost entusiastă. Oraşul era pavoazat cu drapele naţionale şi florĭ. Ajunşĭ la liceul „Traian“, bĕtrânul academician Iosif Vulcan, a mulţumit, viu atins, pentru frumósa primire.

In contra numelui „Kronstadt“ Membrii maghiarĭ ai representanţei oraşului Braşov, au înaintat erĭ apelaţia în contra hotărîrei representanţei ca numele oficios al oraşului sĕ fiă „Kronstadt“. Cestiunea se va desbate în şedinţa estraordinară a representanţei ce se va ţiné în 1 Octomvrie n. c.

Generalul şi prinţul. Din Praga se telegraféză lui „N. P. Jurnal“ că în Budweis s'ar fi întêmplat un cas identic cu al colonelului de Aulich şi al prinţului de Braganza despre care am vorbit mai dĕunădĭ, şi anume: Cu ocasia celei mai recente parade, primite de Majestatea Sa, locotenentul de dragonĭ prinţul Windischgrätz pretinde a fi audit, că generalul de brigadă Regenburski s'ar fi esprimat către ceilalţĭ oficerĭ, în defavorul ţinutei sale la defilare. Acéstă critică ar fi ofensat pe prinţ, aşa că după paradă ar fi avut loc o vie alter-

cațiă între prinț și general, în care a trebuit sĕ intervină alțĭ oficerĭ. Nu se scie, déçă ar fi avut loc vre-un duel, însĕ generalul, se dice, ar fi plecat într'un concediu mai lung.

Porcĭ sĕlbaticĭ. In pădurile dela Baraolt, în comitatul Treiscaune, s'au sporit în mĕsură mare porcii sĕlbaticĭ și fac însemnate pagube.

Uraganul din Texas. In privința catastrofei causate de uragan în *Galveston*, un martor ocular anunță din Houston, că 4000 case au fost prefăcute în ruine. Tóte hambarele de-alungul malului rîului și șopronele de pe schele, au fost distruse. Aprópe tóte corăbiile mai micĭ cu pânze au fost aruncate pe uscat. Orașul *Alvin*, la vre-o 200 mile spre nord de Galveston, a fost cu totul prefăcut în ruine. Pagubele materiale numai în Galveston se evaluéză la 10 milióne dolarĭ. Cât pentru victimele omenescĭ, datele cunoscute până acuma variéză; o telegramă din New-York, cu data de 28 August spune, că la Galveston au fost ucise 1500 persóne, pe când o altă telegramă pune numele victimelor la 3—10,000.

Un pungaș în uniformă de ofițer. Curtea cu jurațĭ din Insbruck condamnă dilele trecute pe espeditorul Eduard Strasser, la doi anĭ închisóre pentru furt, defraudare, escrocheriă, sĕvîrșite în modul următor: In nóptea de 17 Maiŭ c. Strasser călĕtorind în tren la Viena în uniformă de ofițer, pungăși pe doi călĕtorĭ ai sĕi în cupeul de durmit de tot avutul lor bănesc, ér a doua di fù arestat în Viena. Inainte de acésta Strasser mai furase multe inele și alte juvaere dela firma Hefel și în Minich făcuse diferite escrocherii și pungășii.

Vesuvul clocote. Deja de patru dile Vesuvul érăși a început sĕ fumege și în timp de nópte se vede cum lava fierbinte este aruncată din interiorul muntelui. Vesuvul aruncă și petrii marĭ, carĭ au cădut la o depărtare de abia 500 metri de Pompei. Până acum încă nu e periculos, dér cu tóte acestea s'a interdis orĭ-căruĭ a se apropia de crater. In Torre Anunciata s'a simțit cutremur de pămĕnt.

Gendarmii lui Waldersee. Din Berlin se scrie, că împĕratul Wilhelm a dat pentru paza personală a contelui Waldersee doi gendarmĭ din garda sa, ordonându-le, ca nicĭ un pas sĕ nu se depărteze de lângă Waldersee. Acești doi gendarmĭ au fost aleșĭ de însușĭ Wilhelm, ca cei mai fidelĭ. Unul e din garda împĕratului și al doilea din a împĕrătesei. Gendarmii lui Waldersee stau tot-déuna cu revolverele încărcate și sunt rĕsponsabilĭ cu viața lor pentru Waldersee.

Șahul Persiei sosesce la 23 c. în Budapesta, unde va petrece trei dile și va descinde în hotelul „Hungaria", deóre-ce palatul Domnitorului este în reconstrucțiune. Pentru primirea Șahului vor eși și trupele din garnisónă. — La operă se va da representațiă de gală, în care se vor juca două balete. Se vor da și două dinerurĭ, dintre care unul în parcul Clubului. Detailurile la primire sunt deja discutate și precisate de către ministru-presedinte Szell și marșalul curții unguresci contele Apponyi. Ambii demnitarĭ vor însoți pe Șah în visitarea orașului. Din Budapesta va pleca la Constantinopol pentru a visita pe Sultanul. Prin acésta Șahul îșĭ încheie visitele la curțile dinEuropa, deóre-ce curtea din Berlin și Londra sunt în doliu.

Un ofițer trecut la jidovism. Se scrie din Eperieș, că un căpitan cu numele Casimir Petrykovsky dela regimentul nr. 67 de infanteriă a trecut dela religia romano-catolică la cea jidovéscă. Probabil, că lăcomia la vre-o zestre îl va fi înduplecat sĕ facă acest pas.

Un duel între țĕranĭ. In comuna Ménde din comitatul Pestei s'a întêmplat dilele acestea un duel între doi țĕranĭ, dintre carĭ unul Nagy Istvan, al doilea Vojacic Mihaly. Lucrul s'a întêmplat așa, că Vojacic luà de jos un sbiciŭ, care era al lui Nagy, și începù sĕ pocnéscă cu el. Nagy îl provocà de vre-o trei-orĭ sĕ pună jos sbiciul, dér Voiacik nu l'a pus. Atuncĭ Nagy a început sĕ înjure, ér acesta a luat o furcă de fier și i-o împlântà puțin în piept. Acéstă insultă duplă l'a scos pe Nagy din răbdare, îșĭ luà și el furca de fier și lovì atât de puternic în cap pe adversarul sĕu, încât acesta imediat cădù la pământ. Lucrătorii voiră atuncĭ sĕ bată pe Nagy, dér însușĭ Vojacic îi rugà sĕ nu se atingă de el. Dup'aceea Vojacic fù dus de soții sĕi lucrătorĭ acasă, unde a doua di murì. Acest tragic sfîrșit s'a pertractat în 10 Sept. n. înaintea curții cu jurațĭ, carĭ pe acusat l'au declarat nevinovat cu majoritate de șépte voturĭ, ér tribunalul pe basa acestui verdict l'a achitat. Procurorul a cerut anulare.

Bravura unei înotătóre.

Am adus și noi la rêndul sĕu scirea, că d-na *Isacescu* din Berlin s'a decis a trece cu înotul peste canalul La Manche, între Calais și Dover. Despre acéstă întreprindere îndrăsnéță, o fóie francesă publică următórele amĕnunte:

D-na Isacescu deja de mult timp s'a pregătit pentru acest drum, dér în urma timpului nefavorabil în continuu a fost silită sĕ-l amâne. Diua favorabilă pentru d-na Isacescu a fost cea de 6 Septemvrie n. Deja de diminéță era un timp frumos și senin. D-na Isacescu se decise a nu mai amâna întreprinderea și încă în aceeașĭ di sĕ tréçă canalul La Manche. A făcut cunoscut tuturor celor interesațĭ și diminéța la 7 óre în fața unui public numĕros și între urale entusiaste a întrat în canal. D-na Isacescu era însoțită în drumul sĕu la o distanță de 3—400 metri de vaporașul „Jennette", care avea pe bord, afară de amicii artistei înotătóre, și un medic și câțĭva matrozĭ, bunĭ înotătorĭ, carĭ aveau misiunea, ca la cas de pericul sĕ sară într'ajutor. Afară de vaporașul „Jennette", pe artista înotătóre o mai însoțea la o depărtare de 3—4 metri două luntri.

Apa era fórte rece, abia avea 14 grade, și isbirea valurilor era puternică. Curagiósa și vênjósa femeiă însĕ despicà valurile cu putere și deja la 11 óre a. m. se afla la 8 chilometri departe de țĕrm, cu tóte că de multe-orĭ valurile au abătut'o din calea dréptă. La 11 óre fiind invitată de cei de pe corabiă, d-na Isacescu a beut un pahar de vin „Port", ținênd într'o mână paharul și cu cealaltă înota mai departe. La órele 12 și jumĕtate d-na Isacescu a prândit în apa mării. Cu o mână înota mereu, ér în cealaltă ținea o bucată de carne de găină și pâne și după-ce mâncà acésta, beù încă un pahar de vin, continuându-șĭ apoi érășĭ drumul cu bărbăția. Din când în când d-na Isacescu lua câte-o feliă de lămâie presărată cu zahar, ca sĕ contra-balanseze gustul sărat al apei de mare.

D-na Isacescu nu arăta de loc a fi obosită si numai rĕcirea apei, care scădu̧se la 12 grade, o indispunea. Astfel șĭ-a continuat calea până la órele 4 și 20 minute, străbătênd o distanță ca de 30 chilometri. Cei de pe vaporaș învitară pe artistă sĕ întrerupă înotul, deóre-ce valurile mării erau tot mai puternice, și în casul cel mai favorabil n'ar fi putut ajunge la Dover, decât a doua di la amédĭ, fără a odihni cât de puțin.

Inotătórea vĕdênd imposibilitatea de a continua, se învoi sĕ iese din apă. Pe corabiă i-s'au făcut înotătórei fricțiunĭ cu apă de Colonia, a fost învĕlită într'un cearceaf cald și aședată pe un fotoliu. Corabia s'a înapoiat și la órele 5 și 50 minute séra a sosit cu d-na Isacescu la Calais. D-na Isacescu a fost întêmpinată cu strigăte entusiaste și transportată la locuința sa, unde s'a odihnit până la 7 óre, apoi a cinat. Diua următóre șĭ-a continuat modul de viață, ca și când nu s'ar fi întêmplat nimic în diua precedentă.

Capitularea Burilor?

Cu permisiunea censurei englese, telegraful aduce următórele scirĭ de sensațiă din Transvaal:

Londra, 12 Septemvrie. Corespondentul din Belfast al lui *„Daily News"* anunță: După scirile Burilor refugiațĭ, președintele *Krüger* se află în Nelspruit. *Steyn*, *Viljoen*, *Botha*, *Tourie*, și *Delarey* încă se află în Nelspruit. Mayer *Lukas* a renunțat la rolul de comandant, el însĕ rĕmâne consilierul militar al lui Krüger. Președintele *Steyn* doresce, ca *Dewett* sĕ mérgă îndată la rîul Oranje, căcĭ altfel Buriĭ de acolo vor pierde total lupta. Krüger e fórte debil, diua întrégă stă într'un cupeu și cetesce psalmi (Invențiă englesésçă — Red.) La început Buriĭ nicĭ n'au voit sĕ crédă, că Lydenburg, pe care Botha l'a fortificat lunĭ de dile, a cădut. Se crede, că Krüger se va refugia. Cu tóte acestea Buriĭ vor continua lupta de guerilla.

Londra, 12 Septemvrie. *„Daily Mail"* anunță din Lourenzo-Marqueze cu data de erĭ: Președintele *Krüger* a visitat erĭ Komatipoort, apoi s'a reîntors la Nelspruit. *Steyn* are de gând sĕ se reîntórcă în statul liber.

Londra, 12 Septemvrie. Agenția „Reuter" comunică din *Lourenzo-Marqueze* cu data de adĭ: *Președintele Krüger a sosit erĭ aicĭ.*

Londra, 12 Septemvrie. De-odată cu refugiarea lui *Krüger* se anunță că *Botha, a început negocierĭ cu Englesiĭ despre capitularea Burilor.* Foile de séra consideră refugiarea lui Krüger drept sfîrșitul rĕsboiului, sunt însĕ convinse, că *nu póte fi încă vorba despre pacificarea țĕriĭ.*

Lourenzo-Marqueze, 12 Septemvrie. In locul lui Krüger, Burii au ales președinte al Transvaalului pe *Schalk-Burger.*

*

După scirile acestea s'ar păré, că libertatea și independența Burilor e cu desĕvêrșire înmormântată. Cu totul altfel se pronunță însĕ, de pildă, corespondentul din Durban al diarului parisian *„Le Temps"*. El dice, că dilele de pace sunt încă departe de orisont și totul face a-se crede, că lupta se va prelungi pentru mult timp încă. Burii, dice corespondentul, au în abundanță munițiunĭ fabricate de lucrătorĭ francesĭ și italienĭ la Waterval Onder, pe când acest oraș nu căduse în mâna inimicului. Trupele englese înaintéză greoiŭ și încet atât în Oranje, cât și în Transvaal, isbindu-se dilnic de piedecĭ nouĕ. Nu se póte evalua nicĭ forța, nicĭ numĕrul cetelor bure, carĭ se află încă sub arme. Ele apar dilnic în alte localitățĭ, pricinuesc stricăciunĭ și se retrag pe dată ce se simt amenințate, spre așĭ reîncepe în altă parte isprăvile.

Cu tóte rapórtele — continuă corespondentul — e absolut fals, că nordul Natalului e cu totul evacuat de Burĭ. Chiar la Ladysmith Burii sunt încă fórte numĕroșĭ și au opt tunurĭ. Intr'o luptă cu Englesii, aceștia au fost silițĭ sĕ se retragă, însĕ din ordinul lui Buller s'a oprit publicarea acestei scirĭ.

Așa descrie corespondentul fóiei parisiene situația în Transvaal, — adecă cu totul contrar de cum o presentă telegramele din sorginte englesă.

VARIETATE.

In țéra Piticilor și Canibalilor. Un misionar engles, descrie sub acest titlu, călĕtoria sa prin ținuturile cele mai întunecóse și neesplorate încă din Africa centrală, în modul următor:

La întórcerea mea din Uganda, traversând ținutul Gangalui spre cósta Atlantică, trecuiŭ și prin țéra piticilor séu Pygmeilor și a multor tribuirĭ de Canibali, cu care căutaiŭ a mĕ înțelege în cea mai mare prietiniă. Prima cunoscință cu Pygmeii o făcuiŭ într'un tufiș. Eu eram cufundat în lectura unei cărțĭ, când de-odată zării în tufiș mai multe mutre micĭ, carĭ îșĭ sgâiau ochii la mine. Intinsei mânile spre ei, ca semn de salut prietinos. Incet și fórte sfiicios se apropie un pitic, înholba ochii spre mine și îndată îșĭ acoperi fața cu mânile. Ceilalțĭ Pygmei veniră timidĭ după conducĕtorul lor. Acuma eu putuiŭ sĕ observ mai de-aprópe pe visitatorii mei și, ce mĕ surprinse mai mult fù, naturalminte, statura lor cea mică. Insĕ, deși ei erau micĭ, de un metru, după cum m'am convins mĕsurându-i mai târdiu, Pygmeii erau așa de tarĭ și bine legațĭ, cum rare-orĭ se vede vre-o specie de locuitorĭ ai Africei.

Ei aveau pieptul lat, o musculatură desvoltată, un gât scurt și gros și un cap de formă sferică; partea inferióră a corpului era d'o constituțiă masivă și fórte tare. Pieptul lor era acoperit cu pĕr negru și creț, și cei mai mulțĭ Pygmei purtau bărbĭ negre și dese. Ei aveau în mână un arc și o tolbă de săgețĭ. Pe brațe purtau inele de fier și unii aveau inele și pe după gât.

Eu vorbìi cu micul om, care cunoscea limba torcă și mĕ miraiŭ de modul isteț, cu care el îmĭ rĕspunse la întrebărĭ. Nu cunosceam limba torcă destul de bine și el întrebuința cuvinte, ce-mĭ erau cu totul streine și carĭ indicau idiomul séu dialectul țĕrei piticilor, însĕ el tot vorbea destul de bine, ca sĕ-l pot înțelege. Șeful Pygmeilor îmĭ mai istorisi, că țéra lui ar fi d'o lățime de șése dile de drum și d'o lungime de șépte dile. Apoi îl întrebaiŭ câțĭ locuitorĭ are, și el luà o bucată de lemn, o rupse în micĭ bucățele și dise, că fiăcare din aceste bucățele representă un șef; apoi numĕrà el câțĭ Pygmei aparțin unui șef; unii aveau 200, alții numai 50, ér alții chiar 500. O simplă adunare (adiție) dete suma aproximativă, că întréga lui populațiă ar fi de 10,000. Șeful piticilor îmĭ mai povesti, că el de mult scia de venirea mea, și-l întrebai cum așa, ér el spuse, că sunt 6 dile de când m'a vĕdut în pădure, ér când îi rĕspunseiŭ, că eu nu l'am vĕdut, el începù sĕ rîdă cu hohot. Prin acésta aflai în fine, că o mare bandă de aceștĭ ómenĭ micĭ, ne urmărea fiă-care mișcare, din tufișe, în călĕtoria nóstră. De ce nu ne atacară ei? In ultimele dile eram cu totul la discreția lor și renumele lor este destul de vechiŭ, că ei sunt popor stupid și laș. Probabil, că pe noi ne apĕra tocmai slăbiciunea nóstră, că ei vedeau, că noi nu eram armațĭ cu flintă ca alțĭ Albĭ. Eu însĕ nu cred, că ei ar fi un popor rĕutăcios, pe cum le merge numele. Piticii sunt, ca cei mai mulțĭ africanĭ, inofensĭ, nepericulоșĭ, déçă sunt lăsațĭ în pace. Ocupațiunea lor cea mai plăcută este vênarea elefanților, pe carĭ o fac cu săgețĭ micĭ veninóse.

Esperiențe tot așa de interesante făcuiŭ eu, continuă Lloyd, cu poporul Canibal al Bangwasului. Aceștia sunt Negri cei mai blândĭ, cu care am avut d'a face; ei sunt plinĭ de umor și le placea orĭ-ce glumă a mea. Armonica mea englesésçă, cânele meu, Hally, camera mea, binoclul și înainte de tóte bicicleta mea le causà cea mai mare mirare și le insuflà cele mai calde sentimente de prieteniă.

DIVERSE.

Pleșuvia — urmare a emoțiunilor. „Progrés medical" povestesce următórea întêmplare: Un țĕran în vêrstă de 38 anĭ, puternic sănĕtos și fără moștenirĭ de nervositate, ducea o viață fórte liniștită, modestă, dér asigurată prin lucrarea pămêntului sĕu. Afară de bólele copilăriei, a fost necontenit sănĕtos. Intr'o séră se întorcea dela câmp acasă, măgarul mergea înainte, ducênd în spate pe băiatul de 8 anĭ al țĕranului. La un loc măgarul s'a poticnit, copilul cădù și măgarul îl călcà de câte-va orĭ. Din fericire copilul se alese numai cu neînsemnate juliturĭ, dér *țĕranului îi cădù pĕrul și barba* în timp de 24 de óre, și cel care-i crescù la loc, era alb cu desăvêrșire. Étă ce a produs emoțiunea țĕranului în momentul când îșĭ vĕdù copilul călcat de măgar.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

Cărţi cu preţurĭ reduse.

Atragem atenţiunea cetitorilor asupra cărţilor de mai jos, carĭ se vênd cu preţurĭ reduse, ba chiar *numai pe jumĕtate, de cum s'au vêndut pănă acum.*

1) *Lascar Viorescu*, ***O icónă a Moldovei din 1851*** de *Wilhelm de Kotzebue.* E cunoscută acéstă scriere ca o lucrare istorică de mare valóre în literatura nóstră, Conţine 268 pag. cu tipar curat şi hârtie de lux. Preţul în loc de 4 cor., cum s'a vêndut pănă acum, este adĭ numai *2 cor.* (+ 30 banĭ porto.)

2) ***Poesii*** de *Veronica Micle*, regretata nóstră poetă. Conţine 144 pag. In loc de 3 cor., se vinde numai cu *1 cor. 50 b.* (+ 10 b. porto).

3) ***Poesii complecte*** de Carol *Scrob.* Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaţilor noştri şi poesiile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Preţul s'a redus dela 4 la *2 cor.* (+ 20 b. porto).

4) ***Instrucţiunea gimnasticei*** în şcólele de băeţĭ şi de fete. Cu 57 figurĭ în text, de *D. Ionescu*, profesor de gimnastică la liceul Lazăr şi la şcóla normală de institutorĭ din Bucurescĭ. Preţ. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto) De lipsă e mai cu sémă pentru învĕţătorĭ.

5) ***Originea monedelor*** (a banilor) de *M. C. Suţu*, o interesantă conferenţă ţinută la Ateneul Român din Bucurescĭ. In loc de 1 leu se vinde cu 50 banĭ.

6) ***Poesii*** de *F. M. Stoenescu.* Este o carte mare de 252 pag. cu esterior plăcut şi bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română şi versurile sale frumóse nu au lipsă de laudă, căcĭ se laudă de sine. In loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

7) ***„Vrêi sĕ te iubéscă bărbatul?*** Broşura cu acest titlu conţine poveţe practice seriose şi forte potrivite pentru familiile bune. Preţul dela 1 cor s'a redus la 50 b. (+ 5 b. porto).

Cursul la bursa din Viena.

Din 13 Septemb. 1900.

Renta ung. de aur 4%	115.05
Renta de coróne ung. 4%	90.95
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.30
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½%	98.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	90.25
Bonurĭ rurale croate-slavone	93.—
Impr. ung. cu premii	162.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	141.35
Renta de argint austr.	97.70
Renta de hârtie austr.	97.35
Renta de aur austr.	116.70
Losurĭ din 1860.	132.50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	17.05
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	680.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	666.50
Napoleondorĭ	19.31
Mărcĭ imperiale	118.27
London vista	242.10
Paris vista	96.25
Rente de coróne austr. 4%	97.05
Note italiene	90.20

Cursul pieţei Braşov.

Din 14 Septembre 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.08	Vênd.	19.12
Argint român.	Cump.	18.80	Vênd.	18.90
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.26	Vênd.	19.30
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—		Vênd.	101.—

AVIS părinţilor, carĭ voesc a-şi aşeḑa copii la o familiă bună, fiind prevĕḑutĭ cu cost, cuartir şi cu tóte cele de lipsă. A se adresa în Têrgul cailor nr. 22 parter.

Anunţ despre case şi locurĭ de vênḑare.

Biserica română gr.-or. din Braşov-Cetate **va pune la vênḑare** prin licitaţiune verbală *Marţĭ în 5 (18) Septemvre la 9 óre a. m. în Cancelaria parochială Têrgul Inului nr. 5*, următórele parcele, situate la o admirabilă posiţiune, pe livada de sub Promenada de sus a Braşovului. în Gróverĭ:

1. Gróverĭ, nr. 4, 801 □ m.. casă de pétră cu 5 camere şi grădină, cu preţul 5000 fl. în sus.
2. Tot aci, nr. 3, 855 □ m., casă de lemn, cu 3 camere şi grădină, cu preţul dela 2500 fl. în sus.
3. În Bârdigasse nr. 3, în dosul celor de sus, 628 □ m., casă de lemn şi grădină, cu preţul dela 1500 fl. în sus.
4. Tot aci, nr. 4, 526 □ m., o grădină cu preţul dela 1300 fl. în sus.

Tóte aceste parţele fiind situate unele lângă altele pot forma şi un complex unitar, forte potrivit pentru vile.

Doritorii sunt rugaţĭ a se presenta în 5(18) Sept. a. c. dimpreună cu 5% din preţul cel va oferi.

1083,3—3. **Epitropia parochială.**

Brassóvármegye alispánjától.

Sz. 16583 – 1900.

Hirdetmény.

Brassó vármegye közigazgatási és gyámhatósági szükségleteiről, valamint azok fedezésére szolgáló jövedelmekről az 1901 évre összeállitott költségvetési előirányzata az állandó választmánynak f. évi Szeptemb. hó 10-én tartott ülésében tárgyaltatván és elfogadtatván, az 1886 évi XXI. trv.-cz. 17. §-sa értelmében közszemlére kitétetik.

Ezt azzal a megjegyzéssel hozom köztudomásra, miszerint a költségelőirányzat a fenti határidőn belől a vármegye számvevőségénel a hivatalos órákban betekinthető és a netaláni felebbezések ez idő alatt hozzám irásban beadhatók.

Brassó, 1900 évi Szeptember hó 11-én,

Dr. Jekel, alispán.

Sz. **5564**—1900. tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint tlkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy a „Furnica“ fogarasi tak. pénztár végrehajtatónak Căldarar Zinka végrehajtást szenvedő elleni 180 kor. tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a fogarasi kir. járásbiróság területén lévő Fogaros községében fekvő a fogarasi 63. sz. tljkvben A † alatt foglalt 913 hrsz. ingatlanra 480 kor., 923 hrsz. ingatlanra 28 kor., 2008 hrsz. ingatlanra 12 kor., 2098 hrsz. ingatlanra 18 kor., 2137 hrsz. ingatlanra 34 kor., 2169 hrsz. ingatlanra 22 kor., és 2797/2—2800/2 hrsz. ingatlanra 522 koronában az arverést ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendeltetik és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok **1900 evi kotober hó 5 ik napján délelőtt 9 órakor** a telekkönyvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törv. cz. 170-ik §-sa értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1900. évi Julius hó 11-án.

A kir. jbiróság mint telekönyvi hatóság.

CSASZÁR, kir albiró.

1088.

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Maiŭ st. n. 1900.

Plecarea trenurilor din Braşov

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·8 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min. séra.
IV. Tr. acc. la óra 10·26 min. séra. (Arad)

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 11 a. m.
III. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
IV. Tr. acc. la óra 5·14 m. dim. (dela Arad).

Dela Braşov la Kezdi Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad, Ciuc-Szereda, la óra 3·20 min. nóptea.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 m. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Szereda).

Dela Braşov la Zêrnescĭ (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 9·2 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.
III. Tr. mixt, la óra 9·30 min. séra.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tr. acc. peste Arad la óra 5·7 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 8 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiu la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 10·25 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Trenul mixt, la óra 6.58 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).
II. Trenul accel. la óra 2·18 min. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 9·27 min. p. m. (din Maiu 15 — 15 Sept.)
IV. Trenul accelerat, la óra 10·14 m. séra.
V. Tren de pers. la óra 2.10 min. p. m. (din 1 Iulie, Joia şi în tóte sĕrbătorile).

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8·25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda şi Ciuc-Gyimes).
II. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 6·48 m. séra (are legătură cu Ciuc-Sereda).
IV. Tr. mixt, la óra 10·4 m. séra (pl. dela St.-Georgiu, în Iul. 1 — 15 Sept. în tóte sĕrbătorile).

Dela Zêrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 7·2 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.
III. Tr. mixt la óra 8·18 min. séra.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
III. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·48 min. séra
V. Tr. mixt la óra 10·04 min. séra. (din Palanca dela 1 Iulie — 15 Sept. în tóte sĕrbătorile).

AVIS.

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reînoi ori şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-cărei lunĭ.

Domnii abonaţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arate şi posta ultimă. **Administraţ. „Gaz. Trans.“**